

ÅRSRAPPORT | 20 Trygg Trafikk Vest-Agder | 19

TRYGG TRAFIKK

Distriktsleder: Ole Rath
Postboks 517
4605 Kristiansand
Telefon: 926 26 365
E-post: rath@tryggtrafikk.no

TRYGG TRAFIKK I VEST-AGDER

Trygg Trafikks arbeid i Vest-Agder bygger på Trygg Trafikks strategi for 2018–2025 og handlingsplan for 2018–2019 samt på *Handlingsplan for trafikksikkerhet i Vest-Agder*.

Fylkessekretariatet i Vest-Agder ble opprettet i 1987. Distriktslederen har kontorplass i Fylkeshuset i Vest-Agder fylke, og leder Trygg Trafikks arbeid i fylket.

Distriktslederen er lønnet av Trygg Trafikk. Aktivitetsmidler, kontorhold og reiseutgifter har i 2019 blitt dekket av Vest-Agder fylkeskommune.

Fra 2020 vil det opprettes fylker i tråd med det nye fylkeskartet, og Vest-Agder vil inngå i fylket Agder.

SAMARBEIDSPARTNERE

- Vest-Agder fylkeskommune
- Statens vegvesen
- Fylkesmannen i Vest-Agder
- Agder politidistrikt
- Agder fotballkrets
- Barnas Hus
- Biskopen i Agder og Telemark
- Kommunene i Vest-Agder
- Gjensidigefondet
- MA
- Bymiljøetaten
- NAF
- Nullvisjonen Vest-Agder
- Pedagogisk senter i Kristiansand
- Skandinavisk trafikksenter
- Universitetet i Agder
- Sørlandssenteret

- Røde Kors
- Beintøft
- Agder Kollektivtrafikk
- Pensjonistforeningen i SVV
- De videregående skolene i fylket samt grunnskolene og barnehager i fylket.

MEDLEMMER

Foruten Søgne kommune er alle kommunene i Vest-Agder medlemmer i Trygg Trafikk. I tillegg er Vest-Agder fylkeskommune medlem.

TRAFIKKSIKRE KOMMUNER I VEST-AGDER

Hægebostad, Kvinesdal og Lyngdal. Sirdal og Farsund er i prosess.

Trygg Trafikk arbeider for å oppnå **best mulig trafikksikkerhet for alle**. Mange er opptatt av sikkerhet i samferdselssektoren, men Trygg Trafikk er **den eneste aktøren som kun arbeider med trafikksikkerhet**.

INNHold

Dette er Trygg Trafikk.....	3
Omkomne i veitrafikken	5
Økonomi og finansiering	5
Trygge og sikre barn.....	6
Trafikksikker ungdomstid	8
Sikkerhet for fotgjengere og syklister	9
Systematisk trafikksikkerhetsarbeid.....	10
Bedre trafikksikkerhet og trafikksikker atferd	10
Framtidige behov og muligheter	11

ÅRSRAPPORT VEST-AGDER 2019

REDAKTØR: Ole Rath
 KORREKTUR: Nye Tillen
 DESIGN: October Design AS
 FORSIDEFOTO: Shutterstock

[**www.tryggtrafikk.no/**](http://www.tryggtrafikk.no/)
vest-agder

Dette er Trygg Trafikk

Trygg Trafikks samfunnsoppdrag er å arbeide for best mulig trafikksikkerhet for alle. Trygg Trafikk står i en særstilling ved å være den eneste aktøren som kun arbeider med trafikksikkerhet.

Vi sørger for at trafikkopplæring og informasjon om trafikksikkerhet når ut til barnehager, skoler og resten av befolkningen. Målet er å få folk til å ta klokere valg i trafikken. Gjennom konseptene Trafikksikker kommune, Trafikksikker barnehage og Trafikksikker skole bidrar vi med rådgivning, struktur og tiltaksplaner for å skape økt trafikksikkerhet. Trygg Trafikk jobber også med holdningskampanjer og med å få trafikanter til å bruke sikkerhetsutstyr. Trafikantenes kompetanse vil ha stor betydning for trafikksikkerheten i mange år fra mover.

Samarbeidspartner og pådriver nasjonalt og lokalt

Trygg Trafikk fungerer som bindeledd mellom frivillige aktører og offentlige myndigheter, både nasjonalt og lokalt. Organisasjonen møter i Kontaktutvalget for trafikksikkerhet (KTS) og har ansvar eller delansvar for 35 tiltak i *Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2018–2021*. Trygg

Trafikks distriktsledere har en sentral rolle i det kommunale og fylkeskommunale trafikksikkerhetsarbeidet.

Nettverksbygger og medlemsorganisasjon

Trygg Trafikk er en ideell, landsdekkende medlemsorganisasjon. Trygg Trafikk bygger nettverk og samarbeider med medlemsorganisasjonene om politiske saker med betydning for trafikksikkerheten. Medlemmer i Trygg Trafikk er i hovedsak kommuner, fylkestrafikksikkerhetsutvalg (FTU), bedrifter og andre landsdekkende organisasjoner.

Finansiering

På nasjonalt nivå finansieres Trygg Trafikk over statsbudsjettet og gjennom frie midler og prosjektkjøp fra Finans Norge og forsikringsselskapene. Lokale aktiviteter rundt om i landet finansieres gjennom fylkenes tilskudd.

TRYGG TRAFIKKS HOVEDOMRÅDER

Trygg Trafikk har fra 2018 en ny strategi som gjelder fra 2018 til 2025. I strategien peker vi ut fem hovedområder:

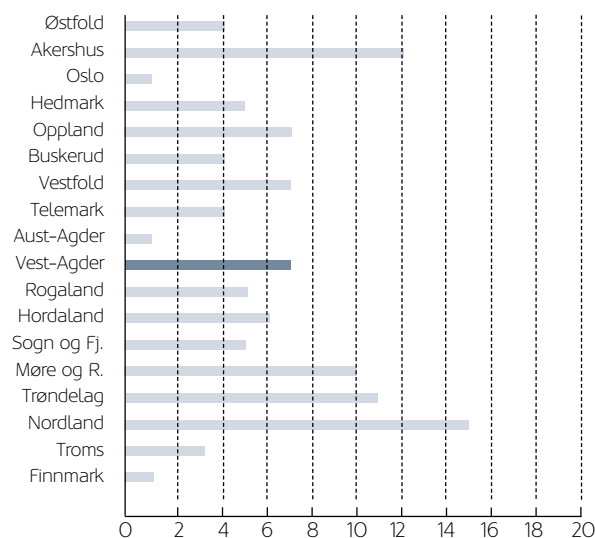
1. Trygge og sikre barn
2. Trafikksikker ungdomstid
3. Sikkerhet for fotgjengere og syklister
4. Systematisk trafikksikkerhetsarbeid
5. Bedre trafikksikkerhet og trafikksikker atferd

Sju omkom i trafikken i Vest-Agder i 2019

Grafikken til høyre viser dødsulykkene i Agder-fylkene i 2019. Som grafikken viser, fant sju av åtte sted i Vest-Agder. Den siste dødsulykken, påkjørsel av lastebil, fant sted i Lillesand kommune i Aust-Agder.

OVERSIKT ANTALL OMKOMNE PER FYLKE I 2019

Økonomi og finansiering

Trygg Trafikks distriktsleder lønnes av Trygg Trafikk. Tiltak i fylket, reiseutgifter og kontorhold ble i 2019 dekket av Vest-Agder fylkeskommune.

Regnskapet blir ført av Trygg Trafikks regnskapsfører og revidert av BDO AS.

Aktiviteter	Overført fra 2018	Inntekter 2019	Kostnader 2019	Saldo 2019 Overføres til 2020
16 - Ikke tøft	400	-	-	400
17 - Minnemarkering	152 533	40 000	-	192 533
18 - Kurs politi, lærere	100 000	50 000	-	150 000
19 - Refleks og synlighet	47 862	150 000	-243 537	-45 675
22 - Russ og vgs.	175 086	75 000	-67 166	182 921
23 - Sykkel	-	-	-470	-470
24 - Trafikksikre kommuner	-1 026	-	-6 211	-7 236
29 - Fylkesaktiviteter	53 902	70 000	-83 755	40 147
60 - Barnehage/grunnskole	79 371	85 000	-124 473	39 898
99 - Reise, kontor og administrasjon	-26 782	80 000	-76 007	-22 790
SUM	581 347	550 000	-601 619	529 728

1. Trygge og sikre barn

Overordnet mål: *Ingen barn omkommer eller blir hardt skadd i trafikken.*

I 2019 omkom ingen barn i trafikken. Antall trafikkulykker med barn er betydelig redusert de senere årene, og Trygg Trafikk vil bidra til å opprettholde den positive utviklingen, også for nye generasjoner. Det trengs fortsatt betydelig innsats for å klare dette. Vi har liten kunnskap om skadetall for barn som myke trafikanter. Trafikksikkerhet for barn er de voksnes ansvar.

Trygg Trafikk sørger for å gi trafikkopplæring til barn og unge gjennom utdanningssystemet. Det gjelder også barn, unge og voksne fra land med en annen trafikkultur. Vi oppfordrer til systematisk trafikkopplæring av to grunner: I et kortsiktig perspektiv skal barn lære hva som er sikkert, og hva som er farlig, slik at de unngår ulykker. I et langsiktig og forebyggende perspektiv er det viktig å etablere gode vaner og skape en god sikkerhetskultur.

Mange barn feilsikres i bil og buss, og mange opplever også skoleveien som utrygg. Det er en utfordring at trafikk-sikkerhet ikke alltid inngår som en naturlig del av samarbeidet mellom hjem, barnehage og skole. Trygg Trafikk er en pådriver for at barn skal være trygge og sikre i trafikken. Vi vil at myndighetene skal legge større vekt på hensynet til barn og unge i planleggingen av transportsystemet, både nasjonalt, regionalt og lokalt.

Trygg Trafikk i Vest-Agder har et utstrakt samarbeid med Nullvisjonen Agder. Nullvisjonen-lederne driver et svært utadrettet arbeid og møter nærmest daglig innbyggerne i sine respektive kommuner. De er jevnlig ute og besøker barnehager og følger dem opp direkte med kurs, råd og veiledning. Slik får barnehagene mulighet til å møte Nullvisjonen-lederne og få svar på det de måtte lure på. Dette er et arbeid som ellers ville blitt forsømt siden det er umulig for meg personlig å få tid til å gjøre dette i like stor grad. Likevel har jeg i løpet av året besøkt en del skoler og barnehager. Dette har jeg gjerne gjort i forbindelse med utdeling av refleksvester ved skolestart og ved andre anledninger der vi har gleden av å dele ut premier eller gaver til skoler og barnehager.

Mange barneskoler har økt aktiviteten innen trafikkopplæring. Det er flere skoler og lærere enn før som har kontaktet meg for å få materiell, ideer, premier til konkurranser og annet. Dette er gledelig.

Det er flere av de yngste skolebarna som sykler nå enn det var tidligere. Dette er en utfordring som må tas på

alvor og bli møtt med nye tiltak. Trygg Trafikk jobber med opplegg som skal ivareta denne gruppen på en god måte.

Refleksbrukkonkurransen ble gjennomført også i 2019, med god deltakelse, og vi håper at denne trenden fortsetter også i 2020. Mange klasser klarer å få en skår på 100 prosent for refleksbruk gjennom vinteren, og de fleste andre klassene som er med, ligger tett opp mot full skår. Både klasser og lærere viser en fantastisk innsats!

I samarbeid med NAF hjelper vi skolene i arbeidet med sykkelopplæring. Hvert år arrangerer vi sykkelprøver og konkurranse for alle skolene i Mandal. Takk til NAF for dette samarbeidet.

Arbeidet med hjertesoneskoler er godt i gang i Vest-Agder. Flere skoler er allerede med, og vi satser på at dette er et felt som skal øke kraftig i årene framover.

”

Arbeidet med hjertesoneskoler er godt i gang i Vest-Agder. Flere skoler er allerede med, og vi satser på at dette er et felt som skal øke kraftig i årene framover.

2. Trafikksikker ungdomstid

Overordnet mål: *Færre ungdommer omkommer eller blir hardt skadd i trafikken.*

Færre ungdommer i alderen 15–24 år har omkommet eller blitt hardt skadd i trafikken de siste årene. Likevel er ungdom, spesielt unge bilførere, fortsatt høyt representert på ulykkesstatistikken. I arbeidet mot nullvisjonen er ungdom en viktig målgruppe. Ungdom eksponeres for trafikkfarlige situasjoner på flere måter. I byene velger unge ofte kollektivtransport, og de går eller sykler framfor å kjøre bil. I distriktene er bilen viktigere. Det er mange som bruker bil til skole og aktiviteter, og i en del miljøer er bilen en viktig hobby. De som er opptatt av bil, kjører mer enn andre og er dermed mer utsatt for ulykker. Trygg Trafikk har to tilnærminger i ungdomsarbeidet. Hovedsatsingen er opplæringstiltak i skolen. Disse tiltakene er rettet mot alle. Hensikten med tiltakene er å styrke den gode atferden. I tillegg er det nødvendig å rette spesielle tiltak mot de mest risikoutsatte ungdommene.

Vest-Agder ligger i toppsjiktet for hvor mange lærere som er skolert til å undervise i trafikk valgfag, og dette er et stort satsningsområde i fylket. Gjennom skolene får mange ungdommer en meget god og viktig trafikkopplæring. I forhold til folketall er Vest-Agder også det fylket der flest elever har valgt trafikk valgfag. Det er jeg godt fornøyd med, og jeg håper at det skal gi resultater på sikt.

Hver høst arrangerer Trygg Trafikk nettverksmøter for alle trafikk valgfag-lærerne. Møtene er en god arena, der lærerne møter andre lærere for å snakke fag og få litt ekstra påfyll til skolehverdagen.

Mange ungdomsskoler, særlig i Kristiansand-regionen, benytter Trafoen på Skandinavisk trafikksenter. Mange ungdomsskoler har også begynt med trafikksikkerhetsdager. Disse arrangeres gjerne i samarbeid med Nullvisjonen. I 2020 øker vi satsningen på trafikksikkerhetsdagene ved å samarbeide enda mer med lærere som underviser i trafikk valgfag.

For videregående skoler er det først og fremst trafikksikkerhetsdagene på våren som er det store løftet. De fleste videregående skolene arrangerer denne dagen, om enn i ulike former. Skolene er flinke til å bruke alle tilgjengelige ressurser, og det rettes herved en stor takk til alle som stiller opp for elevene disse dagene – det være seg Nullvisjonen, 18pluss, politi, ambulansetjeneste, brannfolk og mange andre. Dere gjør en kjempejobb!

Både jeg og min kollega i Aust-Agder har gleden av å få undervise ved UiA for kommende barnehagelærere og for kommende skolelærere. Dette gir oss en flott arena til å møte neste generasjon lærere og tidlig prøve å påvirke dem til å lære seg å jobbe med trafikk i skolehverdagen, både i fagene og generelt.

”

Gjennom skolene får mange ungdommer en meget god og viktig trafikkopplæring. I forhold til folketall er Vest-Agder også det fylket der flest elever har valgt trafikk valgfag.

3. Sikkerhet for fotgjengere og syklister

Overordnet mål: *Det skal bli tryggere å sykle og gå.*

Det er en nasjonal satsing at flere skal gå og sykle, og målet er at dette ikke skal føre til flere ulykker. Det er mange utfordringer som gjør det krevende å oppnå dette. Mange veier er ikke tilrettelagt for gående og syklende. En stor andel syklister bruker ikke sykkelhjelm, til tross for at dette reduserer risikoen for alvorlig hodeskade. Refleksbruken blant fotgjengere er fortsatt for lav, noe som utgjør en risiko for påkjørsler. Trygg Trafikk følger nøye med på ulykkesutviklingen og formidler kunnskap om sikkerhet for fotgjengere og syklister. Vi er en pådriver for at tilgjengelig ulykkesstatistikk skal gi et riktig bilde av risikonivået, og for at personskadeulykkene på sykkel blir rapportert.

Siden Kristiansand ligger helt i norgestoppen som sykkelby, er det viktig at tiltak rettet mot syklister opprettholdes. Trygg Trafikk deltar aktivt i dette arbeidet. Arbeid for å gjøre forholdene sikrere for gående og syklende blir ekstra viktig når vi satser så mye på disse gruppene. Samtidig vet

vi at det er store mørketall for ulykker i denne gruppen. Det er viktig at Trygg Trafikk er en pådriver for å skape trygge gang- og sykkelveier i hele fylket.

Trygg Trafikk stiller også opp på diverse arrangementer, slik som Sykling til jobb, Synlig syklist og lignende.

4. Systematisk trafiksikkerhetsarbeid

Overordnet mål: *Kommuner og fylkeskommuner arbeider systematisk med trafiksikkerhet*

Kommuner og fylkeskommuner har et viktig ansvar for innbyggernes trafiksikkerhet, blant annet som veieier, skole-eier og arbeidsgiver. Trafiksikkerhet er et tverrfaglig område, og samordning av arbeidet er en utfordring. Trafiksikker kommune og Trafiksikker fylkeskommune er godkjeningsordninger utviklet av Trygg Trafikk. Kriteriene bygger på eksisterende lovverk og er en hjelp for kommuner og fylkeskommuner til å systematisere trafiksikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer. Folkehelsearbeidet er sentralt i kommuner og fylker, og det er naturlig å knytte trafiksikkerhet til det ulykkesforebyggende helsearbeidet.

I 2019 ble Lyngdal godkjent som Trafiksikker kommune. Fra før er Hægebostad og Kvinesdal godkjent. I 2019 startet også arbeidet for å få med Sirdal og Farsund, og vi satser på å få dem godkjent som Trafiksikker kommune i løpet av 2020. Det samme gjelder tidligere Audnedal kommune, som nå er en del av Lyngdal kommune. Vi håper også å få med Kristiansand og andre kommuner.

5. Bedre trafiksikkerhet og trafiksikker atferd

Overordnet mål: *Trafiksikkerheten i samfunnet bedres.*

Antall alvorlige trafikkulykker er sterkt redusert, men vi er fortsatt et godt stykke unna nullvisjonen om at ingen skal omkomme eller bli alvorlig skadd i trafikken. Trafikantenes atferd er en medvirkende årsak til de fleste dødsulykker. Dette gjelder særlig ruskjøring, høy fart og manglende førerdyktighet. Distraksjoner har blitt et økende problem i trafikken. Trygg Trafikk arbeider målrettet for at myndigheter, næringsliv, organisasjoner og enkeltpersoner skal ha et bevisst forhold til sikkerhet, og for at de skal være motiverte til å ta sikre valg i trafikken.

I 2019 ble det arrangert en trafiksikkerhetskonferanse i Vest-Agder. En slik konferanse vil også bli arrangert i Agder i 2020.

Hvert år avholder vi en minnemarkering over dem som

ble drept i trafikken året før. Dette er en 20 år gammel tradisjon. I januar 2020 minnes vi de de som ble drept i trafikken i 2019.

Framtidige behov og muligheter

2020 blir nye tider. Vi blir et samlet Agder-fylke, og jeg trer ut fra rollen som distriktsleder for å bli seniorrådgiver. Dermed vil jeg heller ikke være den som avgjør hvilke

behov og muligheter Trygg Trafikk i Agder har framover. Jeg håper likevel å få komme med innspill, så vil tiden vise hvordan framtiden blir.

Egne notater

Samarbeid, kreativitet og mot blir bare viktigere i arbeidet fram mot 2030.

Samarbeid fordi alle blir bedre når vi deler kunnskap og erfaringer på tvers av sektorene.

Kreativitet fordi vi trenger andre løsninger i framtiden enn dem vi har i dag.

Og **mot** fordi det må tøffere grep til hvis vi skal nå målene vi har satt oss.

Jan Johansen
direktør i Trygg Trafikk

TRYGG TRAFIKK

TRYGG TRAFIKK VEST-AGDER

Postboks 517 Lund
4605 Kristiansand
Tlf.: 926 26 365

rath@tryggtrafikk.no
www.tryggtrafikk.no/
vest-agder

TRYGG TRAFIKK

Tullins gate 2
Postboks 277 Sentrum
0103 Oslo

Tlf.: 22 40 40 40
hovedkontor@tryggtrafikk.no
www.tryggtrafikk.no